

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
3.Kf.27.509/2009/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Vecsernyés Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Vecsernyés Jolán ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Központi Igazságügyi Hivatal** (1116 Budapest, Hauszmann Alajos utca 1.) alperes ellen kárpótlási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság tévesen 2010. szeptember 23-án feltüntetett, de ténylegesen 2009. szeptember 23. napján hozott 5.K.27.303/2008/7. számú ítélete ellen a felperes 8. sorszám alatt bejelentett és Kf. 5. sorszám alatt kiegészített fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes édesapja, néhai ... (a továbbiakban: sérelmet szenvedett) családjával - köztük az akkor 11 éves felperessel - 1952. június 25-étől volt kitelepítve Hortobágy Borsos tanyán. A kitelepítetteket munkavégzésre kötelezték, melynek során a sérelmet szenvedettet 1953. január 11-én nádvágásra vezényelték ki, amikor a jég beszakadt alatta. Az elégtelen táplálkozás, az orvosi ellátás és gyógykezelés hiánya miatt súlyosan megbetegedett, idült vékony és vastagbél hurut következtében 1953. március 19-én meghalt.

A felperes e tényállásra alapított személyi kárpótlás iránti igényét az alperes 5605319-1. számú határozatával elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a sérelmet szenvedett nem deportálás, kényszermunka ideje alatt hunyt el, halálát nem a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye okozta, így az elszenvedett sérelem nem tartozik az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló az 1997. évi XXIX. törvénnyel módosított 1992. évi XXXII. törvényben (a továbbiakban: Kpt.) meghatározott kárpótlásra jogosító esetek közé. Döntésénél figyelemmel volt az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló törvényben meghatározott határidők ismételt megnyitásáról és a kárpótlás lezárásáról szóló 2006. évi XLVII. törvény 1. § (1) bekezdésére (a továbbiakban: Kpt.I.) és az annak végrehajtásáról szóló 67/2006. (III.27.) Kormányrendelet 1. § (3) bekezdésére is.

A felperesnek az alperes határozata megváltoztatása és kárpótlás megállapítása iránt előterjesztett keresetét az elsőfokú bíróság elutasította. A Kpt. 1. §, és 2. § (1) bekezdésének ismertetésével döntését azzal indokolta, hogy a kitelepítés politikai indíttatásnak volt köszönhető, ennek során a kitelepített személyeket elhanyagolt, rossz közegészségügyi körülmények közé kényszerítették, melyet az eljárás során meghallgatott tanúk vallomása is igazolt. A hatályos jogszabály alapján az élet elvesztéséért kárpótlás azonban csak akkor állapítható meg, ha a sérelmet szenvedett kétség kívül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt vesztette életét. Ez pedig az élet elvesztését eredményező aktív magatartást jelent. A tanúvallomások nem támasztották alá, hogy a sérelmet szenvedett életének elvesztése a magyar hatóság vagy hatósági személy aktív magatartásának következménye lett volna, méltányosság alkalmazására pedig a törvény nem ad lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett annak megváltoztatása és az alperesnek a jogszabályban meghatározott mértékű kárpótlás megfizetésére kötelezése iránt. Azzal érvelt, hogy édesapja halála a magyar hatóság és hatósági személy politikai indíttatású önkényének a következménye, mert munkatáborba a magyar hatóság hurcolta el kifejezetten politikai okból, a munkatábor körülményeit a magyar hatóság határozta meg, a konkrét munkavégzést a hatóság által odarendelt állandó őrizetet biztosító rendőr vagy rendőrség határozta meg, a nádvágásra a nem megfelelő körülmények ellenére ők kényszerítették, az orvosi és gyógyszerellátását szándékosan ezek a személyek akadályozták meg, a táborban lévő rossz higiéniai körülmények miatt kialakult vérhas járvány a legyengült betegnél beálló vastag- és vékonybél hurutot idültté, majd halálössá tette. A halál bekövetkezése kétséget kizáróan az eljáró magyar hatóság szándékos akadályozó közreműködése volt. Álláspontja szerint a Kpt. 1. §-a értelmében mint hozzátartozót kárpótlás illeti meg, mert édesapját 1939. március 11. és 1989. október 23. közötti időpontban fosztották meg szabadságától és az elszenvedett bánásmód miatt az életétől is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, perköltség igénye nem volt. A Kpt. 2. § (1) bekezdés c) és d) pontjaira hivatkozással azt emelte ki, hogy a jogalkotó szándéka szerint a 2. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti életvesztés pozitív, tevőleges magatartás közrehatásaként kell, hogy bekövetkezzen, amelyet a kérelmezőnek kell bizonyítani. A becsatolt bizonyítékok, tanúvallomások alapján a kárpótlás megállapításához szükséges feltételeket a felperesnek nem sikerült bizonyítani.

A fellebbezés nem alapos.

A Kpt.I. 1. § (1) bekezdése értelmében e törvény alapján a kárpótlás iránti kérelmét minden olyan jogosult benyújthatja, aki eddig bármely okból ezt nem tette meg, és a Kpt. 2. §-a (1) bekezdésének c) és d) pontjai, illetve a 3. § (1) bekezdésének c) pontja alapján egyébként erre jogosult lett volna.

Az elsőfokú bíróság által is idézett 2. § (1) bekezdésének c) és d) pontjai az élet elvesztéséért állapítanak meg kárpótlást meghatározott feltételek mellett, a 3. § (1) bekezdésének c) pontja a szabadságelvonásért járó kárpótlás azon esetére vonatkozik, amikor a személyes szabadság súlyos, harminc napot meghaladó korlátozására a II. világháború alatt (1941. június 27 - 1945. május 9.) faji, vallási vagy politikai okból teljesített munkaszolgálat okán került sor. A szabályozásból látható, hogy a törvényhozónak a személyi kárpótlásról szóló törvényekben megtestesülő akarata nem célozta valamennyi 1939. március 11. és 1989. október 23. között - egyének, családok tragédiáját okozó - sérelem orvoslását. A törvények pontosan meghatározták azoknak a személyeknek a körét, akiknek, illetve akik hozzátartozóinak kárpótlás nyújtható a jogszabályban megjelölt sérelmekért.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az 1/2002. Közigazgatási jogegységi határozatában kifejtette, hogy az élet elvesztéséért akkor állapítható meg kárpótlás a Kpt. 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján, ha az igénylő a sérelem elszenvedését hitelt érdemlő módon, a jogosultság egyéb feltételeit közokirattal igazolja.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt igazolható, hogy a sérelmet szenvedett életének elvesztése a magyar hatóság vagy hatósági személy aktív magatartásának következménye lett volna.

A jogalkotó az élet elvesztéséért járó kárpótlást úgy szabályozta, hogy az akkor jár a halál tényének igazolása mellett, ha a sérelmet szenvedett kétség kívül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye miatt vesztette életét. Az élet elvesztése és annak kiváltó oka között szoros ok-okozati összefüggésnek kell fennállnia. A kiváltó ok pedig kétségkívül a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye kell, hogy legyen, amely tevőleges, a sérelmet szenvedett személyére irányuló konkrét magatartás formájában kell, hogy megnyilvánuljon. A rendelkezésre álló adatok alapján tényként csak az volt megállapítható, hogy a sérelmet szenvedett zárt, táborszerű fogvatartására a

magyar hatóság politikai döntésének eredményeként került sor, az azonban már nem, hogy a halál e politikai döntéssel közvetlen összefüggésben állna.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytálló indokolással jutott arra a következtetésre, hogy az alperes határozata sem eljárási, sem anyagi jogi szabályt nem sértett, így megváltoztatására nincs törvényes lehetőség.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes perköltséget nem igényelt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (2) bekezdése értelmében az erre vonatkozó döntés mellőzte.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra ítéletének indokolásában, hogy az eljárás illetékmentes. Ez a törvényi rendelkezés, mely részben a Kpt. rendelkezésén, részben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének k) pontján alapul, azt jelenti, hogy a határozat rendelkező részében felesleges ennek kimondása, éppen a törvényi rendelkezések miatt.

Budapest, 2010. május 5. napján

**Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Dr. Szőke Mária s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:
tisztviselő